

Warszawa, dnia czwartek, 6 listopada 2025 r.

Poz. 82

**DECYZJA NR 337
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI**

z dnia 3 listopada 2025 r.

**w sprawie programu doskonalenia zawodowego centralnego prowadzonego w formie kursu
specjalistycznego dla kandydatów na przewodników i przewodników psów służbowych kategorii
patrolowo-tropiącej**

Na podstawie art. 34h ust. 5 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2025 r. poz. 636, 718 i 1366) postanawia się, co następuje:

§ 1. Określa się program doskonalenia zawodowego centralnego prowadzonego w formie kursu specjalistycznego dla kandydatów na przewodników i przewodników psów służbowych kategorii patrolowo-tropiącej, stanowiący załącznik do decyzji.

§ 2. Realizację kursu, o którym mowa w § 1, powierza się Centrum Szkolenia Policji w Legionowie.

§ 3. Kursy specjalistyczne dla przewodników psów patrolowo-tropiących do działania bez kagańca, rozpoczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej decyzji, kontynuuje się na podstawie programu obowiązującego w dniu ich rozpoczęcia.

§ 4. Decyzja wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Komendant Główny Policji

gen. insp. Marek BORÓŃ

Załącznik do decyzji nr 337

Komendanta Głównego Policji

z dnia 3 listopada 2025 r.

**PROGRAM DOSKONALENIA ZAWODOWEGO CENTRALNEGO
PROWADZONEGO W FORMIE KURSU SPECJALISTYCZNEGO
DLA KANDYDATÓW NA PRZEWODNIKÓW I PRZEWODNIKÓW PSÓW SŁUŻBOWYCH
KATEGORII PATROLOWO-TROPIĄCEJ**

SPIS TREŚCI**I. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE**

1. Nazwa kursu
2. Cel kursu
3. Kryteria formalne, jakim muszą odpowiadać kandydaci kierowani na kurs
4. System prowadzenia kursu
5. Czas trwania kursu
6. Liczebność grupy szkoleniowej
7. Warunki niezbędne do realizacji zajęć i osiągnięcia celów kształcenia, w tym lista wyposażenia dydaktycznego
8. Zakres tematyczny oraz system oceniania
9. Forma zakończenia kursu

II. TREŚCI KSZTAŁCENIA

I. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE

1. Nazwa kursu

Kurs specjalistyczny dla kandydatów na przewodników i przewodników psów służbowych kategorii patrolowo-tropiącej, zwany dalej „kursem”.

2. Cel kursu

Celem kursu jest przygotowanie zespołu (przewodnik wraz z psem służbowym) do realizacji zadań z psem patrolowo-tropiącym.

3. Kryteria formalne, jakim muszą odpowiadać kandydaci kierowani na kurs

Na kurs kierowany jest policjant, który:

- złożył w formie pisemnej deklarację przystąpienia do uczestnictwa w kursie,
- spełnia wymagania w zakresie wykształcenia, kwalifikacji zawodowych i stażu służby, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 34 ust. 12 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, niezbędne do mianowania na wybrane stanowisko służbowe;
- posiada aktualne zezwolenie na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym,
- posiada dobry stan zdrowia, potwierdzony aktualnym orzeczeniem lekarskim,
- odznacza się sprawnością fizyczną potwierdzoną zaliczonym testem sprawności fizycznej policjantów, o którym mowa w art. 61a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
- posiada co najmniej rozpoczęty program szczepień przeciwko tężcowi, odkleszczowemu zapaleniu opon mózgowych i wściekliznie lub zapoznał się z kartą oceny ryzyka zawodowego na stanowisku przewodnika psa służbowego.

4. System prowadzenia kursu

Kurs jest realizowany w systemie stacjonarnym.

5. Czas trwania kursu

Kurs trwa 109 dni szkoleniowych. Liczba godzin lekcyjnych, liczonych w 45-minutowych jednostkach, nie powinna przekraczać 7 godzin dziennie, tj. 35 godzin tygodniowo. W celu zapewnienia 40-godzinnego tygodnia służby pozostały czas pracy policjanta przeznaczony jest na czynności związane z obsługą psa służbowego. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się realizację zajęć w wymiarze przekraczającym 7 godzin w ciągu dnia, przy zachowaniu przepisów wydanych na podstawie art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji.

Na całkowity wymiar czasu trwania kursu składają się:

Przedsięwzięcia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych
Rozpoczęcie kursu	7
Realizacja treści kształcenia	749
Zakończenie kursu	7
Ogółem:	763 (109 dni szkoleniowych)

6. Liczebność grupy szkoleniowej

Poszczególne treści kształcenia należy realizować w grupach szkoleniowych, których liczebność, z uwagi na cele dydaktyczne zajęć oraz efektywność stosowanych metod dydaktycznych, nie może przekraczać 6 słuchaczy.

7. Warunki niezbędne do realizacji zajęć i osiągnięcia celów kształcenia, w tym lista wyposażenia dydaktycznego

Grupa szkoleniowa prowadzona jest przez jednego nauczyciela policyjnego. Nauczyciel policyjny, za zgodą kierownika komórki organizacyjnej jednostki szkoleniowej odpowiedzialnej za realizację programu, podczas prowadzenia symulacji bądź ćwiczeń może regulować czasem zajęć w systemie tygodniowym lub dziennym w sposób zapewniający optymalne osiągnięcie zakładanych celów. Ze względu na specyfikę służby z psem patrolowo-tropiącym, zajęcia należy realizować o różnych porach doby, również poza terenem jednostki szkoleniowej.

Postępy umiejętności słuchacza oraz postępy w szkoleniu psa służbowego są oceniane na poszczególnych etapach realizowanych w ramach bloku zagadnieniowego nr III przez dwóch nauczycieli komórki organizacyjnej jednostki szkoleniowej i dokumentowane w Karcie ocen, której wzór jest określony w załączniku do programu doskonalenia zawodowego. Z uwagi na specyfikę przedmiotowego doskonalenia zawodowego obejmującego pracę słuchacza z psem, uzyskanie przez słuchacza negatywnej oceny okresowej z jednego z etapów bloku zagadnieniowego nr III, wskazuje na brak możliwości przygotowania zespołu – przewodnik wraz z psem, co oznacza, że zakładany w programie cel kursu nie zostanie osiągnięty. Sytuacja ta skutkuje usunięciem z kursu słuchacza, zgodnie z art. 34f ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji. Do 30 dnia szkoleniowego możliwe jest włączenie w jego miejsce innego słuchacza.

W przypadku, o którym mowa w art. 145s ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, tj. wystąpienia u psa służbowego stanu chorobowego nierokującego poprawy lub braku postępów w szkoleniu rokujących osiągnięcie odpowiedniego poziomu wyszkolenia zwierzęcia w terminie:

- do 20 dnia dydaktycznego od rozpoczęcia kursu, pies służbowy może zostać wymieniony,
- po 20 dniu dydaktycznym wycofanie psa służbowego skutkuje usunięciem z kursu słuchacza.

Kierownik jednostki szkoleniowej może zezwolić na wcześniejsze ukończenie kursu przez słuchacza, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- jest na kursie z psem służbowym kategorii patrolowo-tropiącej,
- uzyskał pozytywną opinię opiekuna dydaktycznego,
- uzyskał zaliczenie wszystkich bloków zagadnieniowych.

Podczas realizacji treści kształcenia, z których wynika potrzeba nawiązania do zasad etyki zawodowej policjanta, praw człowieka i równego traktowania, zakazu dyskryminacji, obowiązku zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym zasad komunikacji z osobami z niepełnosprawnościami oraz tematyki przeciwdziałania korupcji, obowiązkiem każdego nauczyciela policyjnego jest kształtowanie w tym zakresie pożądanych postaw i zachowań. Nauczyciel policyjny podczas realizacji treści kształcenia jest zobowiązany posługiwać się przykładami z praktyki policyjnej oraz orzecznictwa sądów i trybunałów krajowych i międzynarodowych.

Lista wyposażenia dydaktycznego:

Kategoria/nazwa wyposażenia dydaktycznego	
1. Wyposażenie indywidualne:	Liczba na osobę
Aporty dla psa służbowego:	
– piłka,	2 szt.
– gryzak	1 szt.
Zestaw niezbędnego wyposażenia do ćwiczeń obrończych (skład zestawu określa każdorazowo nauczyciel policyjny)	1 zestaw
Zestaw niezbędnego wyposażenia do zajęć z tropienia śladów ludzkich (skład zestawu określa każdorazowo nauczyciel policyjny)	1 zestaw
2. Środki dydaktyczne:	Liczba na grupę
Sprzęt do pozoracji wykorzystywany w ćwiczeniach obrończych	2 zestawy
Broń palna krótka i długa na amunicję ślepą	2 szt.
Amunicja ślepa do broni krótkiej i długiej	wg potrzeb
Urządzenie GPS (obroża elektroniczna z nadajnikiem)	1 szt. na osobę
Odbiornik GPS	1 na 3 osoby
Oświetlenie indywidualne dla przewodnika	6 szt.
Lampka wodoszczelna typu LED dla psa służbowego	6 kpl.
Szorki z elementami odblaskowymi	6 szt.
Różnokolorowe ubrania do pozoracji, w tym nakrycia głowy	2 kpl.

Wzory dokumentacji służbowej: – Dziennik pracy psa służbowego Policji, – Notatka służbowa z użycia psa służbowego Policji, – Notatka z użycia psa służbowego jako środka przymusu bezpośredniego	6 szt. wg potrzeb wg potrzeb
Rękawiczki jednorazowe	wg potrzeb
Fantom do nauki resuscytacji - osoba dorosła	1 szt.
Fantom do nauki resuscytacji - dziecko	1 szt.
Fantom do nauki resuscytacji - niemowlę	1 szt.
Defibrylator szkoleniowy	1 szt.
Zestaw do pozoracji ran i urazów	1 zestaw
Sztuczna krew do symulacji (płyn/proszek do sporządzenia płynu)	1 l
Deska ortopedyczna ze stabilizatorem i pasami	1 kpl.
Szyny Kramera	1 zestaw
Staza taktyczna	1 szt.
Kamizelka do nauki postępowania z zadławieniem	1 szt.
Kołnierz ortopedyczny dla dorosłych	2 szt.
Kołnierz ortopedyczny dla dzieci	1 szt.
Płyn do dezynfekcji	0,5 l
Opaska elastyczna 8 cm. x 5 m.	2 szt. na osobę
Opaska dziana niejałowa 5 cm. x 4 m.	2 szt. na osobę
Opaska dziana niejałowa 10 cm. x 4 m.	2 szt. na osobę
Chusta trójkątna	5 szt.
Koc ratunkowy termiczny	2 szt.
Fantom psa do nauki resuscytacji	1 szt.

Wypożyczenie dydaktyczne zapewnia jednostka szkoleniowa.

8. Zakres tematyczny oraz system oceniania

Nazwa i charakterystyka bloku zagadnieniowego	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	System oceniania
I. Teoretyczne podstawy szkolenia psów służbowych W ramach bloku zagadnieniowego realizowane są trzy tematy ukierunkowane na kształcenie z zakresu teorii szkolenia psów służbowych, kynologii służbowej oraz taktyk i technik użycia psów służbowych.	50	Po zakończeniu każdego tematu przeprowadzany jest test wiedzy. Ocena z testu wiedzy stanowi ocenę bieżącą. Ocena negatywna uzyskana w czasie realizacji bloku zagadnieniowego musi być poprawiona na ocenę pozytywną. Słuchacz podlega okresowej ocenie w formie zaliczenia, po zakończeniu realizacji bloku zagadnieniowego. Zaliczenie następuje na podstawie średniej arytmetycznej bieżących ocen uzyskanych z testów wiedzy przeprowadzanych po zakończeniu każdego

		z tematów. Do określenia stopnia przyswojenia wiedzy i opanowania umiejętności stosuje się skalę ocen 6-1.
II. Pierwsza pomoc W ramach bloku zagadnieniowego realizowany jest jeden temat ukierunkowany na doskonalenie umiejętności z zakresu udzielania pierwszej pomocy.	12	Słuchacz podlega ocenianiu bieżącemu w trakcie realizacji bloku zagadnieniowego. Negatywna ocena bieżąca musi być poprawiona na ocenę pozytywną. Słuchacz podlega również ocenianiu okresowemu w formie zaliczenia po zakończeniu realizacji bloku zagadnieniowego. Zaliczenie następuje na podstawie oceny uzyskanej z testu umiejętności. Do określenia stopnia przyswojenia wiedzy i opanowania umiejętności stosuje się skalę ocen 6-1.
III. Szkolenie praktyczne psa służbowego W ramach bloku zagadnieniowego realizowany jest jeden temat, ukierunkowany na rozwijanie umiejętności przewodnika i psa służbowego kategorii patrolowo-tropiącej, umożliwiających realizację przydzielonych zadań.	657	W bloku przeprowadzane są cztery testy umiejętności (etap I-IV), które stanowią oceny okresowe słuchacza. Zaliczenie bloku następuje na podstawie oceny uzyskanej z testu umiejętności na IV etapie. Do określenia stopnia przyswojenia wiedzy i opanowania umiejętności stosuje się skalę ocen 6-1.
IV. Kształtowanie sprawności fizycznej W ramach bloku zagadnieniowego realizowany jest jeden temat ukierunkowany na rozwijanie umiejętności w zakresie kształtowania zdolności motorycznych słuchacza.	30	Słuchacz podlega ocenianiu bieżącemu w trakcie realizacji bloku zagadnieniowego. Negatywna ocena bieżąca musi być poprawiona na ocenę pozytywną. Słuchacz podlega również ocenianiu okresowemu w formie zaliczenia po zakończeniu realizacji bloku zagadnieniowego. Zaliczenie następuje na podstawie oceny uzyskanej z testu sprawności fizycznej. Do określenia stopnia przyswojenia wiedzy i opanowania umiejętności stosuje się skalę ocen 6-1.
Razem	749	

9. Forma zakończenia kursu

Warunkiem ukończenia kursu jest uzyskanie pozytywnej oceny okresowej z każdego bloku zagadnieniowego. Absolwent kursu otrzymuje świadectwo ukończenia doskonalenia zawodowego centralnego z wpisanym ogólnym wynikiem nauki, wynikającym ze średniej arytmetycznej ocen okresowych z bloków zagadnieniowych. Ukończenie kursu jest równoznaczne z uzyskaniem przez psa służbowego atestu.

II. TREŚCI KSZTAŁCENIA

BLOK ZAGADNIENIOWY NR I: TEORETYCZNE PODSTAWY SZKOLENIA PSÓW SŁUŻBOWYCH

TEMAT NR 1: TEORIA SZKOLENIA PSÓW SŁUŻBOWYCH

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- wymienić i scharakteryzować sprzęt wykorzystywany w szkoleniu psa służbowego,
- omówić zasady bezpieczeństwa podczas szkolenia psa służbowego,
- omówić podstawowe elementy pozoracji podczas ćwiczeń obrończych,
- scharakteryzować metody i zasady szkolenia psa służbowego,
- scharakteryzować metody i zasady wyrabiania u psa służbowego odwagi oraz ciętości do osób obcych,
- scharakteryzować typy psychiczne psów i ich znaczenie w szkoleniu,
- wymienić zasady stosowania bodźców i powstawania odruchów warunkowych u psa,
- omówić system nerwowy psa.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metody realizacji zajęć	Wskazówki do realizacji zajęć
1. Sprzęt wykorzystywany w szkoleniu psa służbowego oraz bezpieczeństwo podczas szkolenia psa służbowego. 2. Zasady i metody stosowane w szkoleniu psa służbowego. 3. System nerwowy psa oraz zasady stosowania bodźców i powstawania odruchów warunkowych. 4. Budowa łuku odruchowego, mechanizm stereotypu dynamicznego oraz zasady powstawania odruchu warunkowego u psa. 5. Typy psychiczne psów oraz psychofizjologiczne podstawy szkolenia psa. 6. Szczegółowe metody i zasady wyrabiania u psa służbowego odwagi oraz ciętości do osób obcych. 7. Elementy pozoracji podczas ćwiczeń obrończych.	8	wykład, pokaz	W czasie realizacji zajęć: – zaprezentuj słuchaczom sprzęt do szkolenia psa służbowego, – podaj podstawowe zasady bezpieczeństwa obowiązujące podczas zajęć z praktycznego szkolenia psa służbowego, – omów podstawowe elementy pozoracji podczas ćwiczeń obrończych oraz szczegółowe metody i zasady wyrabiania u psa służbowego odwagi oraz ciętości do osób obcych, – zaprezentuj schemat powstawania łuku odruchowego oraz mechanizm powstawania stereotypu dynamicznego, – omów system nerwowy psa oraz zasady stosowania bodźców i powstawania odruchów warunkowych, – przedstaw typy psychiczne psów oraz psychofizjologiczne podstawy szkolenia psa.
8. Zaliczenie.	1	test wiedzy	Dokonaj zaliczenia tematu.

TEMAT NR 2: KYNOLOGIA SŁUŻBOWA

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- omówić elementy anatomii psa,
- scharakteryzować główne procesy fizjologiczne zachodzące w organizmie psa,
- scharakteryzować zasady racjonalnego żywienia psów,
- omówić zasady pielęgnacji psa,
- omówić choroby odzwierzęce przenoszone przez psy,
- opisać objawy chorobowe psa,
- omówić zasady udzielania pomocy przedweterynaryjnej psów.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metody realizacji zajęć	Wskazówki do realizacji zajęć
1. Anatomia i fizjologia psa. 2. Pielęgnacja psa. 3. Choroby odzwierzęce przenoszone przez psa. 4. Żywienie psów. 5. Patologia organizmu psa, choroby zakaźne i pasożytnicze oraz zasady korzystania z pomocy weterynaryjnej. 6. Schorzenia występujące u psów, profilaktyka oraz zasady postępowania w nagłych wypadkach. 7. Podstawowe zasady pierwszej pomocy przedweterynaryjnej. 8. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa.	12	wykład, pokaz	W trakcie realizacji zajęć: – korzystając z tablic poglądowych oraz modelu układu kostnego, nazwij i scharakteryzuj okolice ciała psa, – omów główne procesy fizjologiczne zachodzące w organizmie psa, – omów profilaktykę chorób odzwierzęcych, – omów zasady pielęgnacji i racjonalnego żywienia psów, – omów choroby zakaźne i pasożytnicze psów, a także ich profilaktykę, – omów podstawowe zasady postępowania w nagłych wypadkach z uwzględnieniem oceny drożności dróg oddechowych, oddechu, krążenia, neurologicznej, a także zabezpieczenia psa zgodnie z jego stanem i stwierdzonymi obrażeniami. Do zajęć należy przygotować walizkę pierwszej pomocy z pełnym wyposażeniem, rękawiczki oraz trenażer psa. Zaprezentuj działania ratownicze. Zwróć uwagę na bezpieczeństwo słuchacza podczas wykonywanych czynności.
9. Zaliczenie.	2	test wiedzy	Dokonaj zaliczenia tematu.

TEMAT NR 3: TAKTYKI I TECHNIKI UŻYCIA PSA SŁUŻBOWEGO KATEGORII PATROLOWO-TROPIĄCEJ

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- omówić obowiązki przewodnika psa służbowego wynikające z przepisów prawnych,
- sporządzić dokumentację z użycia psa służbowego,
- scharakteryzować zasady i metody pracy z psem służbowym kategorii patrolowo-tropiącej,
- omówić zadania przewodnika psa służbowego na miejscu zdarzenia,
- omówić czynności przewodnika psa służbowego związane z tropieniem śladów ludzkich,
- scharakteryzować podstawowe błędy popełniane przez przewodnika i psa służbowego podczas tropienia,
- wymienić czynniki ułatwiające i utrudniające tropienie oraz sposoby wyhamowywania pracy psa służbowego na ścieżce śladów,
- omówić możliwości wytypowania miejsc występowania śladów zapachowych i ich nośników na miejscu zdarzenia oraz zasady i metody ich zabezpieczania,
- omówić zasady użycia psa służbowego podczas pościgów, przeszukania terenu i zabudowań,
- omówić zasady współpracy przewodnika psa służbowego z technikiem kryminalistyki na miejscu zdarzenia.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metody realizacji zajęć	Wskazówki do realizacji zajęć
1. Kryteria doboru kandydatów na przewodników oraz obowiązki opiekuna psa służbowego wynikające z przepisów prawnych. 2. Zasady prowadzenia ćwiczeń z psem służbowym w terenie. 3. Organizacja i pełnienie służby w patrolu z psem służbowym. 4. Podstawy prawne użycia psa służbowego jako środka przymusu bezpośredniego. 5. Taktyki i techniki prowadzenia pościgu za osobą. 6. Zadania przewodnika psa służbowego na miejscu zdarzenia. 7. Zasady użycia psa służbowego podczas przeszukania terenu i zabudowań w celu odnalezienia osoby ukrywającej się. 8. Sposoby tworzenia szyków psów służbowych oraz taktyka i technika działań z tłumem. 9. Czynniki warunkujące rozpoczęcie nauki tropienia oraz metody i zasady układania śladów. 10. Czynniki ułatwiające i utrudniające tropienie śladów. 11. Przedmioty zapachowe jako element ścieżki śladów oraz sposoby wyhamowywania pracy psa służbowego na tej ścieżce. 12. Sposoby niszczenia śladów.	22	wykład, ćwiczenia	Podczas zajęć omów: – akty prawne regulujące służbę przewodnika psa służbowego, – formę pełnienia służby z psem służbowym kategorii patrolowo-tropiącej, – zasady używania psa z zakresu obrony przewodnika, ścigania i obezwładniania osób, przeszukania terenu i zabudowań w celu odnalezienia osoby ukrywającej się, legitymowania i konwojowania osób, – przypadki i zasady użycia psa służbowego jako środka przymusu bezpośredniego, – rolę przewodnika na miejscu zdarzenia oraz jego zadania do wykonania przy użyciu psa służbowego, – katalog czynności przewodnika związanych z tropieniem śladów. Na podstawie założeń poleć słuchaczom sporządzenie

13.Katalog czynności przewodnika przed rozpoczęciem tropienia. 14.Katalog czynności przewodnika po zagubieniu ścieżki śladów oraz po zakończeniu tropienia. 15.Błędy popełniane przez przewodnika i psa służbowego w czasie tropienia śladów. 16.Sporządzanie dokumentacji dotyczącej psa służbowego Policji.			dokumentacji, np. notatki służbowej z użycia psa służbowego Policji , która będzie podlegała ocenie. Omów sporządzoną dokumentację.
17.Metody identyfikacji śladów zapachowych przy użyciu psa służbowego.	2	wykład, pokaz, ćwiczenia	Dokonaj klasyfikacji śladów zapachowych, omów metody identyfikacji śladów zapachowych i warunki ich przechowywania. Scharakteryzuj sprzęt do zabezpieczania śladów zapachowych. Zademonstruj prawidłowe zabezpieczenie śladu zapachowego i jego nośników. W ramach zajęć poleć słuchaczom zrealizowanie zadania związanego z zabezpieczeniem zapachu osoby, jak również zapachu pobranego z różnych przedmiotów.
18.Charakterystyka śladów kryminalistycznych występujących na miejscu zdarzenia oraz zasady współpracy przewodnika psa służbowego z technikami kryminalistyki.	2	wykład, pokaz, ćwiczenia	Zapoznaj słuchaczy ze specyfiką śladów kryminalistycznych występujących na miejscu zdarzenia ze szczególnym uwzględnieniem śladów będących nośnikiem zapachu człowieka (traseologicznych, osmologicznych, biologicznych i innych). Omów zasady współpracy przewodnika psa służbowego z technikami kryminalistyki w czasie wykonywania czynności procesowych. Przećwicz zasady zachowania się przewodnika psa służbowego na miejscu zdarzenia, zasady typowania śladów kryminalistycznych do pracy węchowej psa służbowego oraz zasady ochrony śladów kryminalistycznych przed zniszczeniem.
19. Zaliczenie.	1	test wiedzy	Dokonaj zaliczenia tematu.

BLOK ZAGADNIENIOWY NR II: PIERWSZA POMOC**TEMAT: DOSKONALENIE UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY**

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- wykonać czynności ratownicze, w zależności od rodzaju zdarzenia,
- dokonać wstępnej oceny stanu poszkodowanego,
- przeprowadzić badania fizykalne poszkodowanego,
- omówić zasady prowadzenia selekcji poszkodowanych i ustalania priorytetów w udzielaniu pomocy,
- zabezpieczyć poszkodowanego w zależności od jego stanu oraz doznanych obrażeń,
- prowadzić resuscytację krążeniowo-oddechową osób dorosłych, w tym kobiety w ciąży oraz dzieci, w tym niemowlaków,
- wykonać defibrylację przy zastosowaniu automatycznego defibrylatora w sytuacji nagłego zatrzymania krążenia,
- zabezpieczyć poszkodowanego z obrażeniami tkanek miękkich oraz krwotokiem,
- zabezpieczyć poszkodowanego z urazem termicznym (oparzeniem),
- wskazać działania zapobiegające rozwojowi wstrząsu,
- udzielić pomocy w urazach kostnych,
- przygotować poszkodowanego do transportu,
- omówić zasady postępowania w przypadku kontaktu z materiałem potencjalnie zakaźnym (HIV, HCV, HBV i inne wirusy),
- scharakteryzować zasady dotyczące własnego bezpieczeństwa w trakcie udzielania pierwszej pomocy.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metody realizacji zajęć	Wskazówki do realizacji zajęć
1. Bezpieczeństwo i organizacja działań ratowniczych na miejscu zdarzenia w zależności od jego rodzaju. 2. Ewakuacja poszkodowanego z miejsca zdarzenia. 3. Wstępna ocena stanu poszkodowanego. 4. Selekcja poszkodowanych – określenie priorytetów udzielania pomocy osobom poszkodowanym. 5. Szybkie badania urazowe. 6. Zabezpieczenie poszkodowanego zgodnie z jego stanem i stwierdzonymi obrażeniami, urazami.	2	wykład, ćwiczenia	Do zajęć przygotuj: walizkę pierwszej pomocy z pełnym wyposażeniem, rękawiczki, atrapę samochodu, kołnierze ortopedyczne. Przypomnij schemat postępowania w miejscu zdarzenia w zależności od jego rodzaju. Zwróć uwagę na umiejętność szybkiego przeprowadzenia oceny i analizy sytuacji oraz podjęcia działań ratowniczych z uwzględnieniem szeroko pojętego bezpieczeństwa. Przypomnij organizację działań ratowniczych funkcjonariusza Policji, w sytuacji wypadku komunikacyjnego i innych zdarzeń. Przypomnij zasady dotyczące ewakuacji poszkodowanego z miejsca zdarzenia. Zwróć uwagę na znaczenie doboru prawidłowej techniki w trakcie ewakuacji (chwyt Rauteka). Przypomnij o zasadach selekcji osób poszkodowanych w celu ustalenia kolejności w udzielaniu pomocy ofiarom, biorąc po uwagę stan poszkodowanych oraz stwierdzone

			obrażenia i urazy. Poleć, aby słuchacze w ramach ćwiczeń doskonalili umiejętności udzielania pomocy poszkodowanym na miejscu zdarzenia.
7. Pomoc w sytuacji niedrożnych dróg oddechowych (zadławienie). 8. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa zgodnie z obowiązującym standardem Europejskiej Rady Resuscytacji. 9. Resuscytacja z wykorzystaniem automatycznego defibrylatora.	4	wykład, dyskusja, ćwiczenia	Do zajęć przygotuj: trenażery osób dorosłych, niemowlaka, dziecka, a także worek do prowadzenia oddechu zastępczego POCKET-MASK, rękawiczki, defibrylator z oprogramowaniem szkoleniowym. Zaprezentuj działania ratownicze. Podkreśl znaczenie czasu podjęcia czynności ratowniczych w sytuacji nagłego zatrzymania podstawowych funkcji życiowych. Wspólnie ze słuchaczami przeanalizuj znaczenie określenia „cztery złote minuty” w działaniach ratowniczych. Zwróć uwagę na czynniki mające wpływ na skuteczność czynności resuscytacyjnych. Przypomnij algorytm czynności resuscytacji krążeniowo-oddechowej w poszczególnych grupach wiekowych. Zwróć uwagę na bezpieczeństwo ratownika podczas wykonywanych czynności. W ramach ćwiczeń poleć słuchaczom wykonanie resuscytacji krążeniowo-oddechowej osoby dorosłej, w tym kobiety w ciąży, dziecka, w tym również niemowlaka oraz sprawdź umiejętność posługiwania się defibrylatorem.
10. Pierwsza pomoc w urazach i obrażeniach mechanicznych. 11. Wstrząs – działania zapobiegające rozwojowi. 12. Obrażenia wielomiejscowe, wielonarządowe. 13. Przygotowanie poszkodowanego do transportu. 14. Profilaktyka zakażeń w miejscu zdarzenia w kontakcie z materiałem zakaźnym. 15. Zasady postępowania w razie ekspozycji zawodowej na krew i inny potencjalnie infekcyjny materiał mogący zawierać wirusy (HIV, HCV, HBV i inne).	2	wykład, pokaz, ćwiczenia	Do zajęć przygotuj: atrapy ran, atrapy złamań, trenażer urazowy, walizkę pierwszej pomocy z pełnym wyposażeniem, rękawiczki. Przypomnij najważniejsze zasady opatrywania ran, tamowania krwotoków, zabezpieczania urazów układu kostnego, działań zapobiegających rozwojowi wstrząsu urazowego. Przypomnij algorytmy czynności obowiązujące w trakcie opatrywania ran szczególnych: amputacja, wytrzewienie jelit, drążąca rana klatki piersiowej, rana z ciałem obcym. Zaprezentuj, w jaki sposób należy zabezpieczyć poszkodowanego, układając go na twardej desce w celu przygotowania do transportu. Omów mechanizm powstawania urazów wielonarządowych, przypomnij algorytm postępowania ratowniczego w sytuacji poszkodowanego z obrażeniami wielonarządowymi. Szczególną uwagę zwróć na bardzo ważny aspekt w działaniach ratowniczych, jakim jest bezpieczeństwo ratownika (konieczność stosowania ochrony osobistej: rękawiczki, maseczka, okulary itp.). Przypomnij działania profilaktyczne zapobiegające zakażeniu HIV, HCV, HBV oraz postępowanie w razie ekspozycji zawodowej na miejscu zdarzenia. W ramach ćwiczeń poleć słuchaczom aby doskonalili umiejętność zabezpieczania poszkodowanych,

			u których wystąpiły obrażenia tkanek miękkich, urazy kostne oraz obrażenia wielonarządowe oraz umiejętność układania poszkodowanego na desce ortopedycznej w celu przygotowania do transportu.
16. Pierwsza pomoc w nietypowych sytuacjach zagrażających życiu: – ostry ból w klatce piersiowej, – drgawki, – podtopienie, – porażenie prądem, – porażenie piorunem, – obrażenia termiczne.	2	pogadanka, pokaz, ćwiczenia	Do realizacji zajęć przygotuj: rękawiczki, walizkę, torbę pierwszej pomocy z pełnym wyposażeniem. Z udziałem słuchaczy przypomnij algorytm postępowania z osobą, u której stwierdzasz napad drgawkowy, podejrzewasz zawał mięśnia sercowego, doszło do porażenia prądem, porażenia piorunem, urazu termicznego (oparzenia, odmrożenia). Przypomnij postępowanie z osobą wydobytą z wody bez zachowanych czynności życiowych. W ramach ćwiczeń poleć słuchaczom, aby doskonalili umiejętność udzielania pomocy w różnych sytuacjach zagrożenia życia. Doskonalone przez słuchaczy umiejętności podlegają ocenie.
17. Zaliczenie.	2	test umiejętności	Dokonaj zaliczenia tematu.

BLOK ZAGADNIENIOWY NR III: SZKOLENIE PRAKTYCZNE PSA SŁUŻBOWEGO**TEMAT: SZKOLENIE PSA SŁUŻBOWEGO**

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił:

- rozwinąć u psa służbowego wymagane umiejętności w zakresie posłuszeństwa ogólnego, pokonywania przeszkód terenowych, ćwiczeń obronnych oraz pracy węchowej,
- utrzymać sprawność użytkową psa służbowego w zakresie posłuszeństwa ogólnego, pokonywania przeszkód terenowych, ćwiczeń obronnych oraz pracy węchowej,
- w stopniu podstawowym wykonywać czynności pozoranta na różnym etapie rozwoju psa służbowego.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metody realizacji zajęć	Wskazówki do realizacji zajęć
1. Przyzwyczajanie psa służbowego do słuchacza. 2. Posłuszeństwo psa służbowego: – równanie. – zwroty – stanie – siadanie – warowanie – pozostawianie – przywoływanie – zatrzymywanie 3. Pokonywanie przeszkód terenowych. 4. Ćwiczenia specjalistyczne: – ściganie i obezwładnianie osoby, – obrona przewodnika, – konwojowanie osób, – legitymowanie i kontrola osób, – przemieszczanie się psa służbowego w kagańcu, – formowanie szyków przy użyciu psów służbowych, – kontrola tłumy 5. Praca węchowa: – przeszukiwanie terenu w celu odnalezienia osoby ukrywającej się, – przeszukiwanie pomieszczeń w celu odnalezienia osoby	622	pokaz, ćwiczenia	Zaprezentuj prawidłowe wykonanie każdego ćwiczenia, tj. równania, zwrotów, stania, siadania, warowania, pozostawiania, przywoływania, zatrzymywania oraz pokonywania przeszkód terenowych. Poleć słuchaczowi każdy dzień szkoleniowy rozpoczynać jedną godziną ćwiczeń z zakresu posłuszeństwa ogólnego. Przeprowadź ćwiczenia specjalistyczne, tj. ściganie i obezwładnianie osoby, obrona przewodnika, konwojowanie osób, legitymowanie i kontrola osób, przemieszczanie się psa służbowego w kagańcu, formowanie szyków przy użyciu psów służbowych, kontrola tłumy. Przeprowadź ćwiczenia z pracy węchowej, tj. przeszukiwanie terenu w celu odnalezienia osoby ukrywającej się, przeszukiwanie pomieszczeń w celu odnalezienia osoby ukrywającej się, tropienie śladów ludzkich. Zaprezentuj prawidłowe techniki pozoracji w ćwiczeniach obronnych. Zmieniaj pozoranta i miejsca jego ukrycia. Przy ocenie bieżącej stosowana jest ocena kształtująca, polegająca na wskazywaniu mocnych i słabych stron wykonywania zadań przez słuchaczy. Do realizacji zajęć przygotuj sprzęt szkoleniowy dla psów służbowych. Wskazane jest, aby zajęcia z zakresu przemieszczania się

ukrywającej się, – tropienie śladów ludzkich 6. Elementy pozoracji podczas ćwiczeń obrończych.			psa służbowego przy wykorzystaniu kagańca, realizowane były w zmiennych warunkach środowiskowych. W trakcie realizacji tematu przeprowadź trzy etapy oceny predyspozycji psa służbowego do dalszego szkolenia poprzez dokonanie oceny umiejętności psa służbowego.
7. Zaliczenie etapu I, II, III.	21	test umiejętności	Przeprowadź I, II, III etap oceny słuchacza i psa służbowego, dokonując wszechstronnego sprawdzenia ich umiejętności. Słuchacz uzyskuje zaliczenia okresowe na podstawie oceny z etapów postępów umiejętności. Oceny te wpisuje się do dziennika kursu i „Karty ocen”, której wzór jest określony w załączniku do programu..
8. Zaliczenie etapu IV.	14	test umiejętności	Przeprowadź IV etap oceny słuchacza i psa służbowego, dokonując wszechstronnego sprawdzenia ich umiejętności. Oceny te stanowią oceny końcowe, które są wpisywane do „Książki Psa Służbowego Policji” i są podstawą do uzyskania przez psa służbowego atestu. Oceny te wpisuje się również do dziennika kursu i „Karty ocen”.

BLOK ZAGADNIENIOWY NR IV: KSZTAŁTOWANIE SPRAWNOŚCI FIZYCZNEJ**TEMAT: KSZTAŁTOWANIE WYTRZYMAŁOŚCI I WYDOLNOŚCI ORGANIZMU, SIŁY OGÓLNEJ, ZWINNOŚCI RUCHOWEJ
I WSPÓŁDZIAŁANIA W ZESPOLE**

CELE: Po zrealizowaniu tematu słuchacz będzie potrafił wykazać się umiejętnością współdziałania w zespole oraz podnieść swoją wydolność, wytrzymałość, szybkość, siłę ogólną i zwinność.

Zagadnienia	Czas realizacji w godz. lekcyjnych	Metody realizacji zajęć	Wskazówki do realizacji zajęć
1. Kształtowanie wydolności i wytrzymałości organizmu, siły ogólnej, zwinności ruchowej i współdziałania w zespole. Kształtowanie zdolności motorycznych: – bieg terenowy, marszobieg, – gry zespołowe np.: piłka siatkowa, piłka nożna, – ćwiczenia siłowe, – ćwiczenia gimnastyczne.	28	ćwiczenia	Do zajęć przygotuj: siatkę do gry w piłkę siatkową, piłkę do siatkówki, piłkę nożną oraz sprzęt na siłowni. Przypomnij warunki dotyczące zachowania bezpieczeństwa podczas zajęć. Poleć słuchaczowi ćwiczenia z zakresu kształtowania wydolności i wytrzymałości organizmu, siły ogólnej, zwinności ruchowej i współdziałania w zespole oraz kształtowania zdolności motorycznych.
2. Zaliczenie.	2	test umiejętności	Przeprowadź test sprawności fizycznej zgodnie ze sposobem i kryteriami oceniania sprawności fizycznej policjanta określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 61a ust. 6 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji.

Załącznik do programu doskonalenia zawodowego centralnego prowadzonego w formie kursu specjalistycznego dla kandydatów na przewodników i przewodników psów służbowych kategorii patrolowo-tropiącej

	Oceniane ćwiczenie (umiejętności)	I ETAP ZALICZENIE	II ETAP ZALICZENIE	III ETAP ZALICZENIE	IV ETAP ZALICZENIE
Posłuszeństwo psa służbowego	Równanie				
	Zwroty				
	Stanie				
	Siadanie				
	Warowanie				
	Pozostawianie				
	Przywoływanie				
	Zatrzymywanie				
Pokonywanie przeszkód terenowych	Schody				
	Kładka				
	Tunel				
	Ściana				
	Tor przeszkód				
Ćwiczenia specjalistyczne	Pościg	1) 2)			*
	Obrona przewodnika				*
	Konwojowanie osób				
	Legitymowanie osób				
	Kontrola osobista				
	Przemieszczanie się w kagańcu				
	Szyki i kontrola tłumu				
	Przeszukanie terenu				*
Praca węchowa	Przeszukanie pomieszczeń				*
	Tropienie śladów ludzkich				
Umiejętności słuchacza					
Elementy pozoracji podczas ćwiczeń obronnych					

1) oceniamy zachowanie psa służbowego podczas ćwiczeń na terenie otwartym

2) oceniamy zachowanie psa służbowego podczas ćwiczeń w pomieszczeniach

* wstawiamy dwie oceny np. 5/4, druga ocena opisuje reakcję psa służbowego w zakresie „kontroli”

KARTA OCEN

.....
(stopień, imię i nazwisko słuchacza)

.....
(nazwa i numer ew. psa służbowego)

.....
(data i nr kursu)

I Etap. Data.....

1.....
(stopień, imię i nazwisko, podpis nauczyciela policyjnego oceniającego)

2.....
(stopień, imię i nazwisko, podpis nauczyciela policyjnego oceniającego)

II Etap. Data.....

1.....
(stopień, imię i nazwisko, podpis nauczyciela policyjnego oceniającego)

2.....
(stopień, imię i nazwisko, podpis nauczyciela policyjnego oceniającego)

III Etap. Data.....

1.....
(stopień, imię i nazwisko, podpis nauczyciela policyjnego oceniającego)

2.....
(stopień, imię i nazwisko, podpis nauczyciela policyjnego oceniającego)

IV Etap. Data.....

1.....
(stopień, imię i nazwisko, podpis nauczyciela policyjnego oceniającego)

2.....
(stopień, imię i nazwisko, podpis nauczyciela policyjnego oceniającego)

NAUCZYCIEL POLICYJNY

.....
(stopień, imię i nazwisko, podpis nauczyciela policyjnego prowadzącego grupę)

CHARAKTERYSTYKA PSA SŁUŻBOWEGO:**POSŁUSZEŃSTWO PSA SŁUŻBOWEGO I POKONYWANIE PRZESZKÓD TERENOWYCH**

.....

.....

.....

.....

ĆWICZENIA OBROŃCZE

.....

.....

.....

.....

.....

PRACA WĘCHOWA

.....

.....

.....

.....

.....

ATEST WAŻNY DO:**„ZATWIERDZAM”**

podpis słuchacza

(stopień, imię i nazwisko, podpis kierownika komórki organizacyjnej
odpowiedzialnej za realizację programu doskonalenia zawodowego
w jednostce szkoleniowej)